

Monumentnummer*: 519131

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82830/34

Woonplaats* Breda
Gemeente* Breda
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Breda
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Ginneken
Sectie* H
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1068

Omschrijving**

Inleiding

"Heyacker". Hoofdgebouw van de TUCHTSCHOOL, Rijksinrichting voor jongens. Ontwerp uit 1904-05 van rijksbouwmeester Willem Cornelis Metzelaar.

Omschrijving

Het representatieve tweelaagse hoofdgebouw van de tuchtschool heeft een T-vormige plattegrond onder uitkragende chaletachtige daken, belegd met rode geglazuurde Friese pannen met op de kop gesneden halfronde houten schijnsparren steunend op consoles. De voorgevel aan het plein is vijf traveeën breed en symmetrisch van opzet. Boven de voordeur een gemetselde topgevel onder zadeldak. In het verlengde van dit gedeelte van het hoofdgebouw aan weerskanten een tweelaagse vleugel onder plat dak, met een ommuurde luchtplaats. Voor de laatste verbouwing bevonden zich hier aan weerskanten 16 isoleercellen en een cachot. Hierachter, rond de rechthoekige binnenplaats de zakelijke tweelaagse bijgebouwen met platte daken. Aan de zijkanten van de binnenplaats de les- en recreatiezalen en aan de achterkant parallel met het hoofdgebouw het 'slaaphuis'. Het slaaphuis, nu verbouwd tot leslokalen, heeft tien raamtraveeën aan de binnenplaats. Het bevatte oorspronkelijk 48 chambrettes.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het opgaande werk van het hoofdgebouw, dienstwoningen en bijgebouwen bestaat uit paarsrode machinale baksteen gemetseld in kruisverband afgewisseld door horizontale rode banden met toepassing van natuursteen voor basement, dorpels en sluitstenen. Muuropeningen met segmentbogen. Houten kozijnen met samengestelde negenruits vensters. De gangen in de tuchtschool hebben gele tegelvloeren met een zwarte rand en een lambrizing van schoonmetselwerk waarin meerkleurige geglazuurde bakstenen zijn verwerkt.

Waardering

Het complex van de tuchtschool "Heyacker" is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarden: het complex is van belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het gevangeniswezen in de periode kort na 1900; het is van belang als bijzondere uitdrukking van de typologische ontwikkeling van de tuchtscholen. Het object heeft architectuurhistorische waarden: het is van bijzonder belang voor de geschiedenis van de justitie-architectuur; het is van bijzonder belang voor het oeuvre van de rijksbouwmeester W. C. Metzelaar. Ensemblewaarden: het heeft bijzondere betekenis wegens de wijze van inrichting en voorzieningen, met name de hiërarchische verhouding tussen hoofdgebouw en woningen. Gaafheid/herkenbaarheid: het object is van belang wegens de architectonische gaafheid van het exterieur. Zeldzaamheid: het is van belang als een der weinige gaaf bewaarde voorbeelden van een dergelijke tuchtschool.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Gerechtsgebouw(E)

Functie

Tuchthuis